

Rechtenbenadering

B a s i s h o u d i n g 6

- ✓ De noden van cliënten hangen nauw samen met het niet opnemen van hun rechten.
- ✓ Ondersteun de cliënten waar je kan bij de realisatie van hun rechten.
- ✓ Probeer op een ongedwongen manier te polsen naar de noden op de verschillende levensdomeinen en te spreken over mogelijke rechten die ze hebben. Op die manier heb je al een eerste keer gesproken over de rechten van cliënten, ook als cliënten aangeven geen noden te hebben.
- ✓ Vaak voelen cliënten schaamte rond het opnemen van de eigen rechten. Het 'ontschuldigen' is daarom een belangrijk proces bij de bewustmaking rond rechten.
- ✓ Na het informeren van cliënten over hoe het opnemen van ongerealiseerde rechten hun algemeen welzijn kan bevorderen, blijft de uiteindelijke keuze om al dan niet actie te ondernemen bij de cliënt zelf.
- ✓ Een coach dient cliënten ook te informeren over de plichten die aan de rechten verbonden zijn.
- ✓ Betrek de nodige partners als je zelf niet over de juiste kennis beschikt.
- ✓ Voor sommige cliënten is het voldoende dat een coach informatie geeft over de begeleidingsdiensten die hun rechten kunnen realiseren. Andere verkiezen een coach die meer doet dan informatie geven.
- ✓ Geef signalen en feedback aan organisaties en diensten wanneer cliënten niet aan hun rechten geraken.
- ✓ Cliënten vinden het ook zeer belangrijk om duidelijkheid te hebben over de rechten en plichten binnen het begeleidingstraject.

✓ Rechtenbenadering

Ook al is het **recht** complex, coaches kunnen het zeker **gebruiken** bij de **ondersteuning** van de **mensen** die zij begeleiden. De rechten van cliënten hangen heel nauw samen met hun noden. Het is daarom belangrijk om te weten op welke manier het recht gebruikt kan worden om cliënten te ondersteunen. Probeer als coach **preventief** te **werken** door vanuit een **rechtenbenadering** zicht te krijgen op de noden op verschillende levensdomeinen en daaraan verbonden ongerealiseerde rechten. Op die manier heb je reeds een eerste keer gesproken over het feit dat cliënten rechten hebben.

Braye & Preston-Shoot (2010) beschrijven drie rechtenperspectieven met telkens een andere relatie tussen het sociaal werk en het recht. Afhankelijk van het perspectief ligt de nadruk op kennis en toepassing van het recht, een correcte waarde-oriëntering of een bevordering van sociale rechtvaardigheid. Wij kiezen echter het ene rechtenperspectief niet boven het andere. Het lijkt ons interessanter om de verschillende rechtenperspectieven te integreren tot een rechtenbenadering. We kiezen voor een kritische rechtenbenadering waarbij de principes van het sociaal werk intact blijven en de noden en rechten van de cliënt het uitgangspunt vormen. Het kritisch sociaal werk probeert de **eigen leefwereld te begrijpen** (Payne et al., 2009), **inzicht te verwerven in de structurele barrières** in de samenleving en tegelijkertijd **te focussen op het beantwoorden van de individuele noden** van zijn cliënten (Staiton, 2009).

We leggen drie klemtonen bij de ondersteuning van cliënten op het gebied van noden en rechten. Binnen het assessmentproces is de **cliënt de draaispil**, diegene waarrond het draait. Coaches geven niet aan wat de noden zijn, maar ondersteunen de cliënten bij het **zelf bepalen en uiten** van de noden die zij ervaren. Daarnaast staan coaches de cliënten bij met informatie (bv. over andere hulpverleningsorganisaties) en geven onpartijdig **advies** waardoor cliënten **geïnformeerde keuzes** kunnen maken. **De coach is geen expert op het domein van rechten**, maar wel een vaardige professional die in staat is om mensen te ondersteunen bij het bepalen van wat hun noden zijn, van wat zij nodig hebben en zij helpen mensen om hiernaar te handelen.

